

**Проректор
з навчальної роботи**

ПОГОДЖЕНО

Віталій ХАРУТА

ЗВІТ

за результатами опитування викладачів Національного транспортного університету щодо курсів підвищення кваліфікації

Опитування, яке тривало у вересні-жовтні 2024 року в Національному транспортному університеті, мало на меті виявити потреби у навчанні, що допоможуть удосконалити організацію та зміст курсів підвищення кваліфікації викладачів для розвитку й удосконалення професійної компетентності.

Респондентам було задано 9 запитань:

- 1) *Вкажіть, до якої категорії науково-педагогічного персоналу Ви відноситеся.*
- 2) *Вкажіть, чи відповідає сумарний обсяг кредитів з Вашого підвищення кваліфікації за останні 5 років 6 кредитам ЄКТС (180 годин).*
- 3) *Ваша мета проходження курсів підвищення кваліфікації.*
- 4) *Вкажіть напрямки підвищення кваліфікації, відповідно до Постанови КМУ №800 від 21.08.2019 р. та Наказу МОН №1504 від 04.12.2022 р., які Вас цікавлять.*
- 5) *Якщо Ви обрали "розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета)", вкажіть предмет.*
- 6) *Якщо Ви обрали "формування професійних компетентностей галузевого спрямування", вкажіть галузь або сферу.*
- 7) *Оберіть курси підвищення кваліфікації, які, на Вашу думку, доцільно було б повторити.*
- 8) *Які форми організації навчальних занять на курсах підвищення кваліфікації найбільш ефективні для Вас особисто?*
- 9) *Ваш коментар, зауваження, побажання або запитання (за потреби).*

В опитуванні прийняли участь 147 викладачів Національного транспортного університету (далі - Університет). З них 139 є штатними працівниками і 8 – зовнішніми сумісниками (рис.1).

Такий рівень залученості свідчить про високий інтерес викладацького складу до питань підвищення кваліфікації.

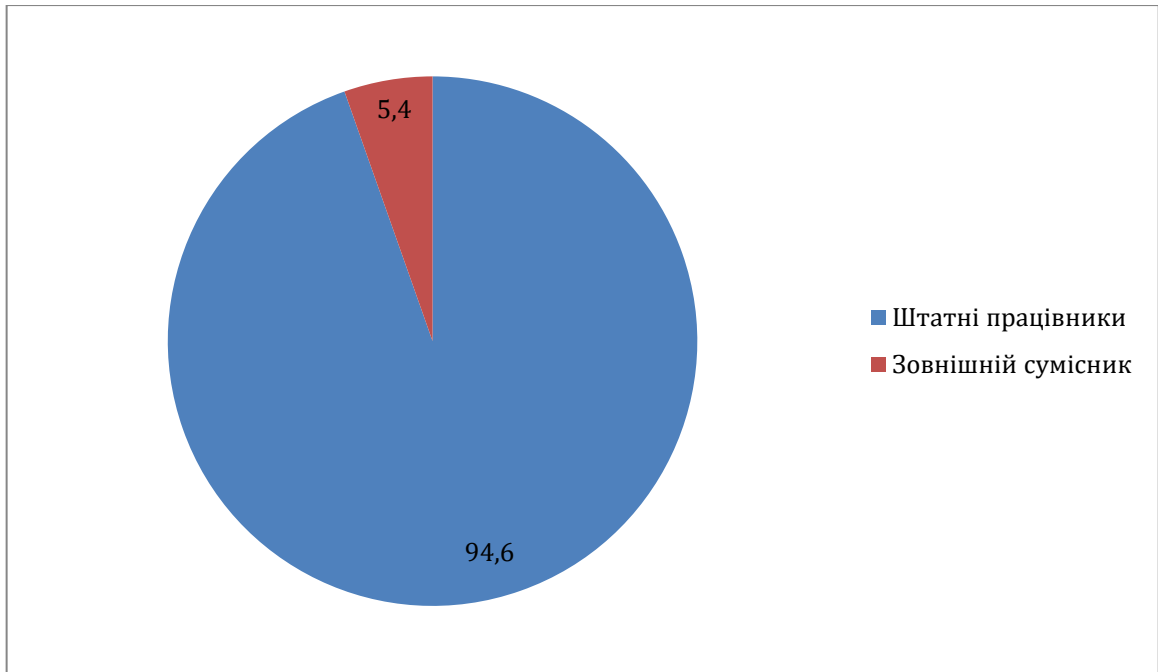

Рис.1. Розподіл за категоріями науково-педагогічного персоналу

Відповідаючи на друге питання: «Вкажіть, чи відповідає сумарний обсяг кредитів з Вашого підвищення кваліфікації за останні 5 років 6 кредитам ЄКТС (180 годин)»:

- 87,8 % опитаних вважають, що **так**;
- 12,2% вважають, що **ні**;

Таким чином, більшість опитаних викладачів (87,8%) підтвердили, що їхній обсяг підвищення кваліфікації за останні 5 років відповідає вимогам — 6 кредитів ЄКТС (180 годин). Це свідчить про те, що більшість викладачів активно працюють над своїм професійним зростанням і слідкують за виконанням освітніх стандартів (рис.2).

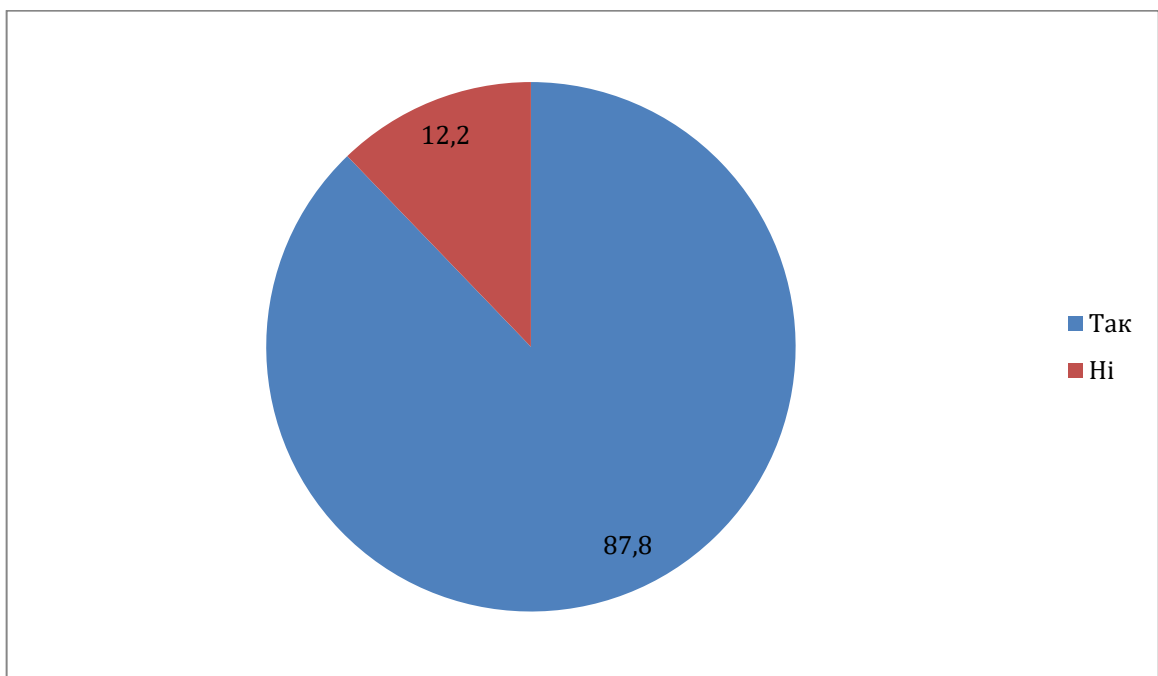

Рис.2. Чи відповідає сумарний обсяг кредитів підвищення кваліфікації опитаних за останні 5 років 6 кредитам ЄКТС (180 годин)

На третє питання: «*Ваша мета проходження курсів підвищення кваліфікації*» респонденти відповіли:

- **29,2%** бажають отримати **нові знання, ідеї, досвід і професійне спілкування**;
- **22,2%** приваблює **можливість отримати нову інформацію**;
- **19,3%** відчують **прагнення до самовдосконалення**;
- **16,0%** респондентів відповіли, що це **вимоги адміністрації університету**;
- **13,0%** - що це **чергова атестація/сертифікація**;
- **0,3%** мають **іншу** думку.

Мотиви викладачів щодо участі в курсах підвищення кваліфікації є різноманітними, що відображає їхні індивідуальні потреби та прагнення. Найбільш популярними були бажання отримати нові знання та ідеї, а також професійне спілкування (29,2%), прагнення до самовдосконалення (19,3%) та можливість отримати нову інформацію (22,2%). Це показує, що викладачі зацікавлені не тільки у формальному виконанні вимог, але й у вдосконаленні своїх професійних компетентностей. (рис.3).

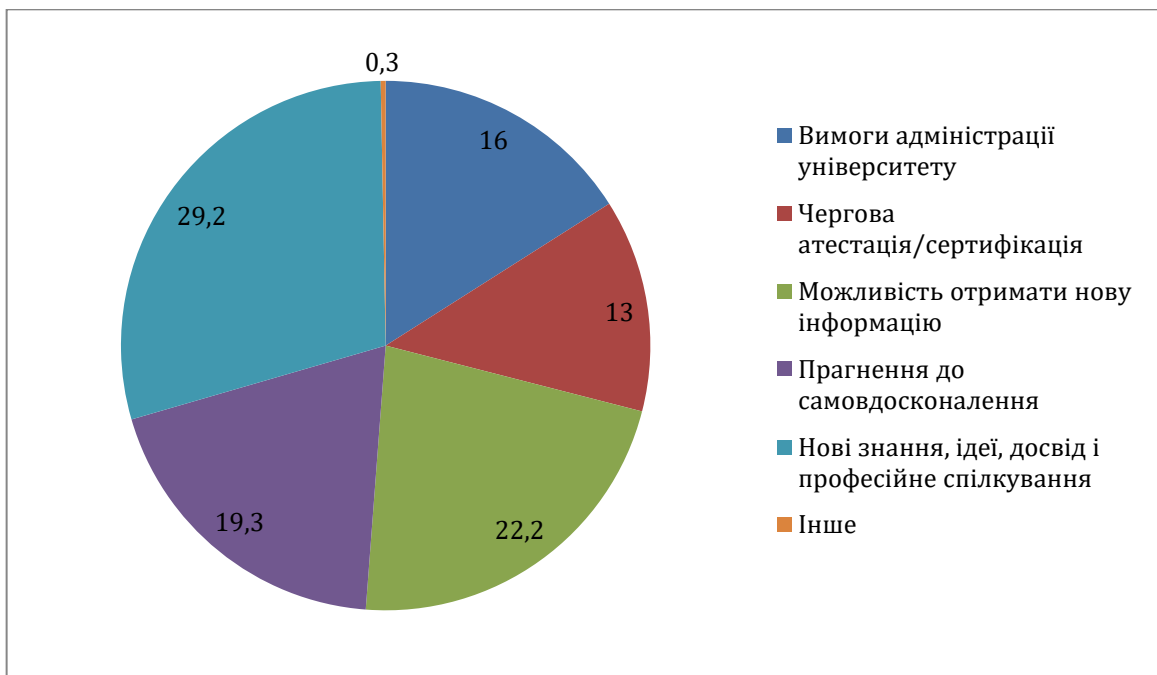

Рис.3. Мета проходження курсів підвищення кваліфікації

Відповідаючи четверте питання: «Вкажіть напрямки підвищення кваліфікації, відповідно до Постанови КМУ №800 від 21.08.2019 р. та Наказу МОН №1504 від 04.12.2022 р., які Вас цікавлять», опитані визначилися:

- **16,8% - використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібербезпеку;**
- **13,3 % респондентів обрали розвиток професійних компетентностей (педагогічна майстерність);**
- **13,3% - розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета);**
- **12,3% - формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузі економіки, підприємства, організації та установи, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями;**
- **11,1% - мовленнєві компетентності (іноземна мова);**
- **6,6% - розвиток управлінської компетентності (для викладачів, які поєднують викладання з управлінськими функціями);**
- **6,1% - психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти, основи андрагогіки (психологія вищої школи);**
- **5,7% - комунікаційна компетентність;**
- **4,2% - формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України "Про освіту";**
- **3,8% - емоційно-етична компетентність;**
- **3,3% - мовленнєві компетентності (державна мова);**
- **3,3% - створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання;**
- **0,2% - правовий напрямок.**

Використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі є найбільш пріоритетним напрямком (16,8%), що вказує на необхідність адаптації викладачів до сучасних умов дистанційного та електронного навчання. Також важливими напрямками є розвиток педагогічної майстерності (13,3%) та поглиблення знань з конкретних навчальних предметів (13,3%). Це підкреслює необхідність надання викладачам можливостей для вдосконалення як загальних педагогічних навичок, так і спеціальних знань. (рис.4).

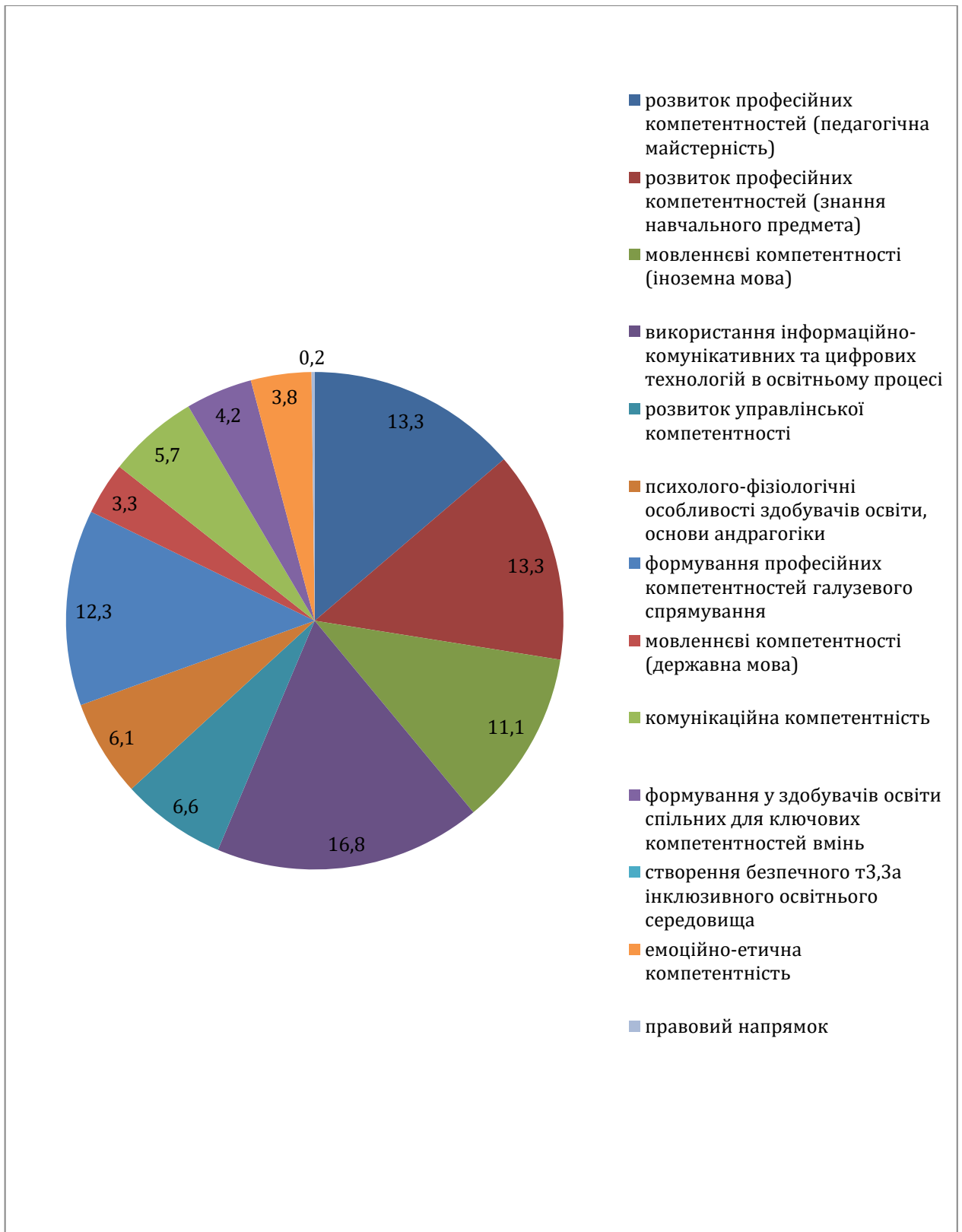

Рис.4. Напрямки підвищення кваліфікації, відповідно до Постанови КМУ №800 від 21.08.2019 р. та Наказу МОН №1504 від 04.12.2022 р., які цікавлять опитаних

На п'яте питання респондентам потрібно було відповісти: «Якщо Ви обрали "розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета)"», вкажіть предмет. Отримали відповідь:

- 23,7% економіка;
- 11,9% інформаційні технології;
- 11,9% іноземна мова, переклад.
- 10,2% логістика;
- 8,6% право;
- 6,7% фізика;
- 6,7% діяльність підприємств транспорту;
- 6,7% автомобілебудування;
- 5,2% гуманітарні науки;
- 3,4% екологія;
- 3,4% туризм;
- 1,6% методологія наукових досліджень;

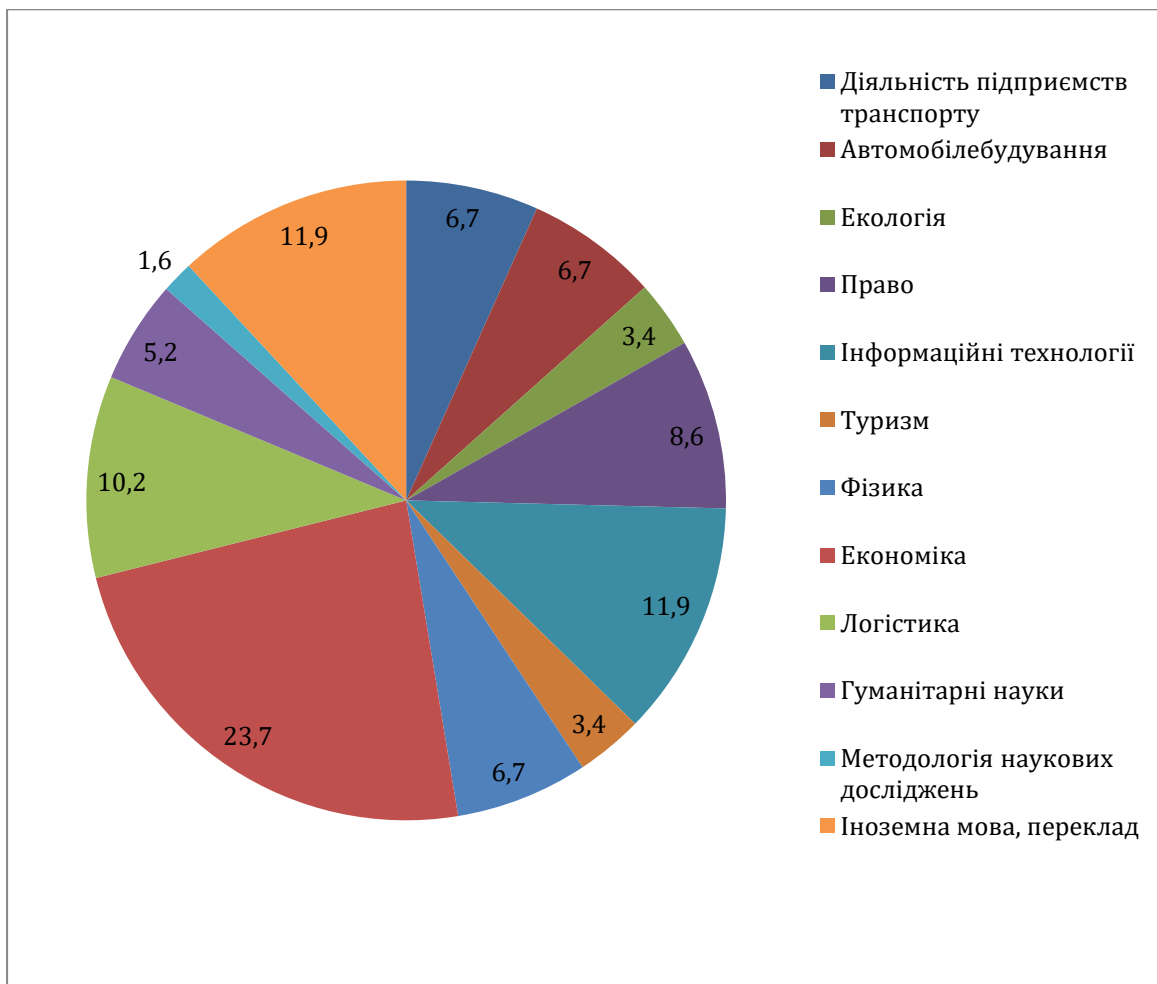

Рис.5. Розподіл відповідей

При відповіді на наступне питання – «Якщо Ви обрали "формування професійних компетентностей галузевого спрямування", вкажіть галузь або сферу». Респонденти відповіли:

- **37,0% транспортна галузь;**
- **23,9% економіка;**
- **10,8% ІТ технології**
- **6,5% туризм;**
- **6,5% природничі науки;**
- **6,5% гуманітарні науки;**
- **2,2% освіта;**
- **2,2% документно-аналітична діяльність;**
- **2,2 дизайн;**
- **2,2% право.**

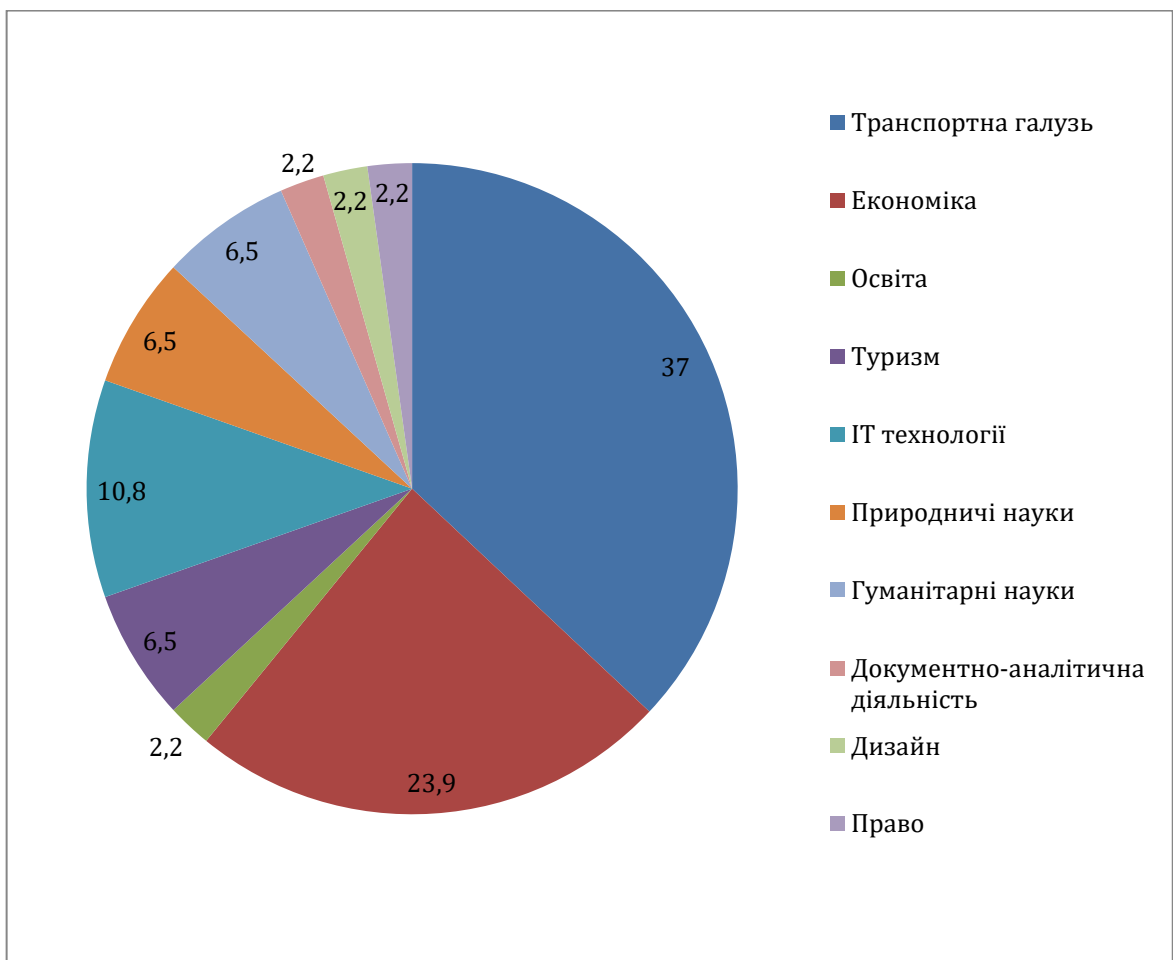

Рис.6. Розподіл відповідей

Відповідаючи на наступне запитання: «Оберіть курси підвищення кваліфікації, які, на Вашу думку, доцільно було б повторити, респонденти визначилися»:

- **35,2% використання комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі;**
- **20,0% англійська мова (граматичний курс);**
- **13,3% внутрішня система забезпечення якості вищої освіти Університету;**
- **13,3% академічна доброчесність у вищій освіті**
- **13,0% педагог професійного навчання: стан, перспективи, виклики сьогодення;**
- **2,6% нормативно-правова та організаційна робота лабораторій НТУ (завідувачі лабораторій);**
- **2,6% охорона праці, цивільний захист та екологічна безпека в галузі транспортного будівництва.**

Таким чином, найбільший інтерес викликали курси з використання комунікативних та цифрових технологій (35,2%) та курси англійської мови (20%), що вказує на необхідність постійного вдосконалення цих важливих навичок у сучасному освітньому середовищі. (рис.7).

Рис.7. Курси підвищення кваліфікації, які, на думку опитаних, доцільно було б повторити

Відповідаючи на наступне запитання: «Які форми організації навчальних занять на курсах підвищення кваліфікації найбільш ефективні для Вас особисто?», респонденти зазначили:

- **22,1%** вважають, що **тренінг**;
- **21,4%** вважають, що **майстер-клас**;
- **18,8%** вважають, що **практичні заняття**;
- **17,3%** вважають, що **лекція**;
- **10,6%** вважають, що **семінар**;
- **8,5%** вважають, що **коуч-сесія**;
- **1,3%** мають свою думку (**Конференції (в т.ч. міжнародні) дистанційно, вебінар, онлайн заняття**)

Респонденти надають перевагу активним формам навчання, таким як тренінги (22,1%), майстер-класи (21,4%) та практичні заняття (18,8%). Це свідчить про те, що викладачам важливо не тільки отримувати теоретичні знання, але й мати можливість практично їх відпрацювати та взаємодіяти з колегами (рис.8).

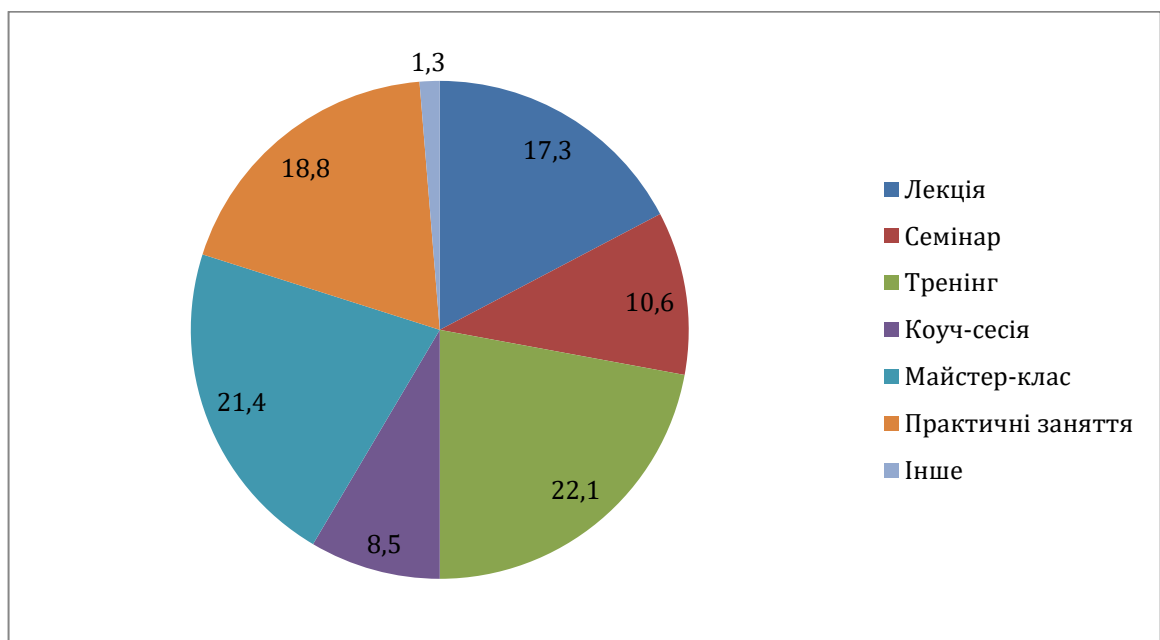

Рис.8 Форми організації навчальних занять на курсах підвищення кваліфікації найбільш ефективні для опитаних

Наприкінці опитування респондентам запропонували внести *«Ваш коментар, зауваження, побажання або запитання (за потреби)»*.

Респонденти зауважили, що опитування було дуже корисним, побажали повністю або частково проводити курси в дистанційному форматі і залучати до проведення курсів підвищення кваліфікації зовнішніх експертів, бажано практиків. Це підкреслює зростаючий інтерес до гнучких форм навчання, які дозволяють поєднувати роботу та професійне вдосконалення.

Результати опитування свідчать про високий рівень залученості викладачів у процес підвищення кваліфікації та готовність до вдосконалення своїх професійних навичок. Важливими аспектами є необхідність розвитку цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій, а також інтерактивних форм навчання, які сприяють більш ефективному освоєнню нових знань.

Рекомендації:

- **Продовжувати розвиток курсів з цифрових технологій та підтримувати інтерактивні форми навчання.**
- **Організувати більше можливостей для навчання на міжнародному рівні та залучення зовнішніх експертів.**
- **Забезпечувати гнучкі формати навчання, що дозволяють викладачам поєднувати професійний розвиток із роботою.**

Такі заходи сприятимуть адаптації університетського викладання до сучасних викликів та забезпеченню якості освіти на належному рівні.

Керівник відділу забезпечення
якості вищої освіти

Анна ХАРЧЕНКО